

Duiding vanuit het college

Op 18 december 2019 heeft de provincie Utrecht de concept Ontwerp Omgevingsvisie en -verordening per e-mail met belanghebbenden, waaronder de gemeente Woerden, gedeeld. Het delen van deze documenten is onderdeel van een informele consultatieronde.

De provincie heeft belanghebbenden de mogelijkheid gegeven om vóór 31 januari 2020 een eerste reactie te geven op hun concept Ontwerp Omgevingsvisie en -verordening. Via de bijgevoegde brieven heeft de gemeente Woerden individueel en in samenwerking met haar regionale partners (Lopikerwaard en U10/16) een reactie gegeven.

Na de informele consultatieronde volgt in april/ mei (7 april t/m 18 mei) nog een formele zienswijzenperiode voor de provinciale Ontwerp Omgevingsvisie en -verordening. Tijdens deze formele zienswijzenperiode zal de gemeente Woerden wederom een reactie geven op de provinciale stukken. Het college zal de formele zienswijze afstemmen met de gemeenteraad.

Van: Omgevingsvisie-verordening <Omgevingsvisie-verordening@provincie-utrecht.nl>

Verzonden: woensdag 18 december 2019 18:57

Onderwerp: Omgevingsvisie en -verordening een stap dichterbij

Geachte samenwerkingspartner Omgevingsvisie en -verordening,

In maart 2020 stellen wij naar verwachting de Ontwerp Omgevingsvisie, - verordening en planMER provincie Utrecht vast. Als tussenstap stellen we eind 2019 een *concept* Ontwerp Omgevingsvisie en -verordening beschikbaar. Deze stukken zijn nog niet op alle punten helemaal af, maar we vinden het toch belangrijk u nu al in de gelegenheid te stellen hierop te reageren.

Wij waarderen uw betrokkenheid bij de ontwikkeling van de Omgevingsvisie, -verordening of planMER. Daarom attenderen we u graag op deze tussenstap en nodigen we u van harte uit om te reageren. U vindt de documenten op onze website via [deze link](#). Schriftelijke reacties kunt u tot donderdag 30 januari 12.00 uur sturen naar: Omgevingsvisie-verordening@provincie-utrecht.nl. We stellen het op prijs als we een gecoördineerde reactie per organisatie mogen ontvangen. In de maanden januari en februari 2020 organiseren we nog diverse overleggen op ambtelijk en/of bestuurlijk niveau om de *concept* Ontwerpen te bespreken.

Reacties op de concepten

Op basis van de reacties die we ophalen, gaan we de *concept* Ontwerpen waar nodig verder aanvullen of aanpassen. Via een Reactiememo informeren wij u op hoofdlijnen tot welke wijzigingen de reacties hebben geleid. Gezien de korte doorlooptijd lukt het ons niet u in deze fase individueel te antwoorden. De Reactiememo ontvangt u samen met de aankondiging dat wij de Ontwerp Omgevingsvisie, - verordening en planMER hebben vastgesteld.

Overigens krijgen de Ontwerpen die we in maart vaststellen een andere vorm dan de *concept* Ontwerpen. Om aan de formele eisen te voldoen, moeten de documenten namelijk digitaal gepubliceerd worden via het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). Hierdoor kunt u in één beeld zien wat er op een bepaalde locatie van toepassing is. Helaas is dat in de conceptversie nog niet mogelijk. U dient hiervoor de afzonderlijke kaarten en regels zelf te combineren.

Vervolgtraject

Na vaststelling van de Ontwerp Omgevingsvisie, -verordening en planMER in maart, leggen we van 7 april tot 18 mei 2020 deze documenten ter inzage. In die periode kan iedereen die dat wil een zienswijze indienen. Tijdens de terinzagelegging organiseren Provinciale Staten op diverse locaties in de provincie informatieavonden. Ook zijn er hoorzittingen waarvoor u zich als inspreker kunt aanmelden. Voor meer informatie kunt u terecht op onze website: omgevingswet.provincie-utrecht.nl. In november 2020 stellen PS de uiteindelijke Omgevingsvisie en -verordening vast.

Met vriendelijke groet,

Hans Oosters
commissaris van de Koning

Anneke Knol - van Leeuwen
provinciesecretaris/algemeen directeur

Provincie Utrecht
Archimedeslaan 6 | Postbus 80300 | 3508 TH Utrecht
Telefoon (030) 258 9111
www.provincie-utrecht.nl
twitter.com/ProvUtrecht

Denk voor het printen van deze e-mail aan het milieu

Gedeputeerde Staten
Provincie Utrecht
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Blekerijlaan 14
3447 GR Woerden
Postbus 45
3440 AA Woerden

Telefoon 14 0348
Fax (0348) 42 84 51
gemeentehuis@woerden.nl
www.woerden.nl

BTW-nummer
NL0017.21.860.B.02
KvK-nummer
50177214
IBAN-nummer
NL41BNGH0285009672

Onderwerp: Reactie op concept ontwerp provinciale omgevingsvisie Woerden

Uw Kenmerk: 18 december 2019

Uw brief van:
geregistreerd onder nr.:
19.093377

Datum 28 januari 2020

Ons Kenmerk

Doorkiesnummer/Behandeld door:

Verz.

20U.01158

0348-428924 / R. Jutstra en R. Doggenaar

Geacht college,

Bij uw e-mail van 18 december 2019 stelde u ons in de gelegenheid om te reageren op de concept ontwerp Omgevingsvisie (POVI) en -verordening. De concept ontwerp Omgevingsvisie en -verordening maken onderdeel uit van de invoering van de Omgevingswet. Deze wet vraagt om een heel andere denk- en werkwijze van overheden. Een integrale benadering en de gebruiker moeten centraal komen te staan in ons handelen. Daarnaast moeten overheden én overheidslagen op een andere manier met elkaar samenwerken. Door uw visie en verordening voor te leggen, zet u een eerste stap op weg naar een nieuw stelsel van ruimtelijke regels. Wij zijn blij met deze eerste stap, maar hebben nog wel diverse aandachtspunten en enkele suggesties. Uiteraard met als doel om gezamenlijk een goede invulling te kunnen geven aan de stelselwijziging en cultuurverandering die de Omgevingswet beoogd. Via deze brief maken wij gebruik van de door u geboden mogelijkheid om te reageren op uw visie en verordening.

Stelselwijziging en cultuurverandering

Het is een enorme opgave om alle veranderingen die de Omgevingswet beoogd, direct op een goede manier te integreren in beleid en regelgeving. De Omgevingswet wil minder en overzichtelijkere regels, meer ruimte voor initiatieven, lokaal maatwerk en sterker uitgaan van vertrouwen. Op deze manier worden procedures korter en moet er meer ruimte komen voor plannen in de fysieke leefomgeving.

In uw visie zien wij dat u op verschillende onderdelen de uitgangspunten en doelen van de Omgevingswet omarmt. Zo heeft u de ambitie om maatwerk te bieden aan de kleine kernen en bezigt u meerdere keren het credo: "*Lokaal waar het kan, provinciaal waar het moet*". Ook de nieuwe systematiek die u voorstaat, waarbij regionale programma's op onder andere het gebied van wonen

en werken een belangrijke plek krijgen naast de visie en verordening, kan leiden tot meer flexibiliteit in de regelgeving. Kortom; een goede aanzet richting een stelselwijziging en cultuurverandering.

Uw verordening lijkt daarentegen, in tegenstelling tot bovengenoemde elementen uit uw visie, sterk gestoeld op bestaande regelgeving. Op de meeste onderdelen zijn er relatief weinig wijzigingen doorgevoerd. En op onderdelen waar wel wijzigingen zijn doorgevoerd, trekt u soms juist meer bevoegdheden naar u toe. Een voorbeeld hiervan is het feit dat u sterker lijkt te willen sturen op binnenstedelijke ontwikkelingen. Volgens ons staat dit haaks op uw eigen credo en het in de Omgevingswet opgenomen subsidiariteitsbeginsel (decentraal, tenzij). Geef gemeenten het vertrouwen om hun eigen afwegingen en besluiten te kunnen maken. Op deze manier doen we recht aan de uitgangspunten van de Omgevingswet en is het voor de samenleving en initiatiefnemers ook begrijpelijker.

Wonen

Zoals hierboven al aangegeven wilt u op het gebied van wonen gaan werken met jaarlijks aanpasbaar regionaal programma. Wat ons betreft is dit een positieve ontwikkeling. Uiteraard valt of staat een dergelijk programma met het lokale, regionale en provinciale draagvlak ervoor. Het is dus van groot belang om in gezamenlijkheid te werken aan een goed programma. In Woerden proberen we met onze regionale partners in de Lopikerwaard en in de U10/16 hier al invulling aan te geven. We streven ernaar om de uitkomsten van deze regionale overleggen straks ook een plek te kunnen geven in de provinciale regionale programma's. Op deze manier borgen we de samenhang tussen provinciaal en lokaal beleid in een breed gedragen bestuurlijk akkoord.

Eerder refereerden wij al aan uw ambitie om maatwerk te bieden aan kleine kernen. Maatwerk om woningbouw mogelijk te maken en zo de leefbaarheid in deze kernen op peil te houden. Wij omarmen deze ambitie volledig. U wilt het maatwerk voor de kleine kernen een bijzondere positie geven in uw regionale programma. Wij hopen dat dit ertoe leidt, dat de woningbouwontwikkeling bij deze kernen eenvoudiger wordt. Het is belangrijk om niet terug te vallen in dezelfde voorwaarden als u nu hanteert voor dergelijke woningbouwprojecten. Wij benoemen dit specifiek, omdat we in de verordening bepalingen zien, zoals bijvoorbeeld de balans tussen wonen, natuur en recreatie, die ontwikkelingen wederom op slot kunnen zetten.

Volgens ons kan het, in lijn met uw ambities voor kleine kernen en de door u beoogde transitie van delen van ons landelijk gebied, interessant zijn om meer ruimte in uw regelgeving te bieden aan het gebruik van vrijkomende agrarische bebouwing. Bijvoorbeeld voor nieuwe woonvormen, zorgconcepten of kleinschalige (niet-agrarische) bedrijven. Daarnaast blijven we graag met u samenwerken aan innovatieve projecten voor woningbouw in het veenweidegebied. Denk bijvoorbeeld aan het project Veenetië. Een mooi voorbeeld waarbij we soms de bestaande regels moeten loslaten om innovatie te stimuleren.

Ten slotte wilt u op het gebied van wonen ook keuzes gaan maken voor wat betreft de groeiscenario's voor de provincie Utrecht (notitie 'uitwerking groeiscenario's'). Net als u zien wij de krapte op de woningmarkt en weten wij dat de woningbouwontwikkeling moet worden versneld. Het landschap in onze gemeente kent echter ook belangrijke landschappelijk en cultuurhistorische waarden. Het is onze gemeente voortdurend zoeken naar een balans tussen woningbouw-ontwikkeling en het koesteren van deze waarden. Wij vragen u te vertrouwen dat wij deze afwegingen lokaal samen met belanghebbenden zeer zorgvuldig maken en onze lokale besluitvorming te respecteren.

Energie

Wij zijn blij dat er, buiten Natura2000- en ganzenrustgebieden, geen harde uitsluitingen zijn opgenomen voor grootschalige opwekmogelijkheden van duurzame energie. Op deze manier wordt er ruimte geboden aan het RES-proces en kunnen daar de juiste afspraken worden gemaakt. In lijn hiermee zijn wij wel teleurgesteld over het schrappen van de mogelijkheid voor het plaatsen van solitaire buurtwindmolens en de door u gestelde compensatie-eisen. Deze besluiten vinden wij op dit moment voorbarig en horen wat ons betreft ook thuis in het RES-proces. Als laatste zijn wij verheugd te lezen dat u geen nieuwe olie- en gaswinning in de provincie wil. Dit standpunt is volledig in lijn met ons gemeentelijke standpunt en is iets waar wij al jaren veel aandacht voor hebben.

Landelijk gebied

Bodemdaling is in onze gemeente en in grote delen van uw provincie een flinke uitdaging. Om hier op een goede manier mee om te gaan is een transitie van het gebruik van deze gebieden nodig. Een dergelijke transitie kan niet zonder draagvlak van partijen in het gebied plaatsvinden. We zullen hiervoor in gesprek moeten met onder andere de agrarische sector en het waterschap. Graag werken wij op dit punt met u samen aan een gebiedsgerichte integrale aanpak. Over een dergelijke aanpak zijn wij ook met onze regionale partners in de Lopikerwaard in overleg. Zolang deze discussie met de belanghebbenden in het gebied nog niet is uitgekristalliseerd voor wat betreft de ruimtelijke-economische vertaling daarvan, hebben wij geen behoefte nu al bepaalde gebieden concreet aan te wijzen en daarmee op voorhand ruimtelijke beperkingen op te leggen. Ook hier vragen we dus vooralsnog planologische ruimte om het goede gesprek in de samenleving te kunnen voeren.

Los van de bodemdalingsproblematiek pleiten wij voor een betere bereikbaarheid van de groene en recreatieve waarden in ons gebied. Naast een plek om te wonen en te werken hebben mensen immers ook behoefte aan groen en recreatie. Naast de mens moet er echter ook voldoende ruimte blijven voor de natuur om zich te kunnen ontwikkelen. Ook hier is het zoeken naar de juiste balans. Op het gebied van cultuurhistorie mag er wat ons betreft meer aandacht worden geschonken aan de Oude Hollandse Waterlinie. Wat ons betreft zou hier een programma voor mogen worden ontwikkeld.

Tot slot zorgt de Omgevingswet ervoor dat er een aantal nieuwe milieutaken bij ons wordt belegd. Denk hierbij onder andere aan de taken op het gebied van bodemverontreiniging en het beschermen van grondwater. Wij begrijpen dat deze regels worden gedecentraliseerd, maar willen graag op korte termijn met u in gesprek over een goede overdracht van deze taken, waarbij de provinciale regelgeving zich beperkt tot het bovengemeentelijke belang.

Mobiliteit

Bereikbaarheid is een essentieel onderdeel voor de leefbaarheid van stad en platteland. Wij zijn positief over uw vernieuwde visie op reistijd, waarbij wordt uitgegaan van de totale reistijd in plaats van de tijd per modaliteit. Ook het verbeteren van de knooppunten, waarvan station Woerden er één is, is een ambitie waar wij achter staan. Wij pleiten echter wel voor een beter provinciaal wegennet. Momenteel rijdt veel regionaal doorgaand verkeer door de oostkant van onze gemeente, waardoor het lokale verkeer in Woerden vastloopt. Voor dergelijke regionale verkeersstromen moeten regionale of provinciale oplossingen komen. Het is voor ons financieel gezien onmogelijk om oplossingen te creëren om deze verkeersstromen te accommoderen. Wij gaan daarom graag met u in gesprek over oplossingen voor deze gezamenlijke problematiek. Daarnaast denken wij dat er in onze gemeente nog ruimte is voor meer (snel)fietsroutes, naast de fietsverbinding tussen Woerden en Utrecht. Ook hierover gaan wij graag met u in gesprek.

Werken

Voor een gezond economisch vestigingsklimaat en het bieden van voldoende werkgelegenheid zijn werklocaties van belang. Zeker in Woerden, waar zich ongeveer vijftig procent van de arbeidsplaatsen op de bedrijventerreinen bevindt. Logischerwijs willen wij onze bestaande aanpak van herstructurering en de realisatie van de benodigde schuifruimte graag herbevestigd zien in de nieuwe Omgevingsverordening. Wij dringen er bij u op aan om de uiterst zorgvuldig met de samenleving voorbereide locatiekeuze, die binnenkort door de Woerdense gemeenteraad zal worden vastgesteld, ongewijzigd over te nemen in de POVI en verordening. Wij blijven PS en GS uiteraard nauw bij ons lokale besluitvormingsproces betrekken.

U streeft voor werken, net als voor wonen, naar een regionaal programma. De inhoud van dit programma, waaraan wij graag een bijdrage leveren, moet nog worden bepaald. Het is echter duidelijk dat er een grote uitdaging ligt om voldoende ruimte te vinden voor de gewenste en noodzakelijke groei aan arbeidsplaatsen in de provincie Utrecht. In uw visie wilt u slechts beperkt ruimte bieden aan nieuwe werklocaties. U zet met name in op het herstructureren, verduurzamen en verdichten van bestaande werklocaties.

Uiteraard vinden wij een goed beheer van bestaande werklocaties ook van belang. De kosten gemoeid met het herstructureren, verduurzamen en verdichten zijn echter hoog. Daarnaast ontbreekt het soms aan juridische instrumenten om de herstructurering goed te kunnen regelen. Zonder

financiële ondersteuning en een goed juridisch instrumentarium is herstructurering, verduurzaming en verdichting van bestaande werklocaties een zeer complexe opgave. Wij zijn dan ook benieuwd welke hulpmiddelen u beschikbaar kunt stellen voor het nastreven van de door u geformuleerde ambities.

Verder vinden wij het belangrijk om op te merken dat onze gemeente, en breder gezien Utrecht-West, zich kenmerkt door een sterk cluster van productiebedrijven. Om de bedrijfseconomische groei en de transitie naar een circulaire bedrijfsvoering van deze bedrijven te kunnen faciliteren is het onmogelijk om enkel te kunnen steunen op het herstructurering en verdichting van bestaande locaties. Wij hebben van tijd tot tijd ook schuifruimte nodig om herstructurering mogelijk te maken.

Tot slot

Net als u op provinciaal niveau werken wij op lokaal niveau hard aan onze eigen gemeentelijke Omgevingsvisie. In het komende half jaar staan wij in dit kader voor verschillende keuzes; beginnend met een waardenkader voor onze gemeente. Wij hopen dat het mogelijk is om onze lokale afwegingen en uw provinciale afwegingen zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. Wij kijken daarom uit naar de verder uitwerking van uw visie en verordening en gaan hierover in de komende periode, zowel ambtelijk als bestuurlijk, graag het gesprek met u aan. Op deze manier bouwen wij samen met u aan een goede fysieke leefomgeving in onze gemeente en provincie.

Naast onze bestuurlijk brief volgt er ook een brief vanuit de U10/16 en het regionale samenwerkingsverband Lopikerwaard, die wij beiden onderschrijven. Al deze brieven sturen wij ter informatie door naar onze gemeenteraad.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

Gedeputeerde Staten van Utrecht
Postbus 80300
3508 TH UTRECHT

Onderwerp: Reactie Lopikerwaard op provinciale concept
Ontwerp Omgevingsvisie en - Verordening

Uw Kenmerk:

Uw brief van: 18 december 2019
geregistreerd onder nr.:

Datum 28 januari 2020

Geacht college,

Via uw e-mail van 18 december 2019 stelde u ons in de gelegenheid om te reageren op de concept Ontwerp Omgevingsvisie (POVI) en -Verordening. Wij maken graag van deze gelegenheid gebruik. De provinciale concept Ontwerp Omgevingsvisie en -Verordening zijn een belangrijke stap voor de invoering van de Omgevingswet op provinciaal en gemeentelijk niveau. De invoering van de Omgevingswet vraagt om samenwerking tussen overheidslagen en een integrale benadering. In de geest van de Omgevingswet reageren wij niet enkel als individuele gemeenten, maar ook vanuit het samenwerkingsverband Lopikerwaard op de door u voorgelegde stukken.

Regio Lopikerwaard

De gemeenten Lopik, Montfoort, Oudewater, IJsselstein en Woerden werken samen aan de Regionale Omgevingsagenda Lopikerwaard 2040. Daarnaast zijn het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden en u, de provincie Utrecht, betrokken bij de totstandkoming van deze agenda. De regionale omgevingsagenda richt zich op een gezamenlijk vetrekpunt, met gedeelde ambities en concrete handvatten. Op deze manier werken de Lopikerwaard-gemeenten samen aan een toekomst-bestendige regio.

Hoewel de Regionale Omgevingsagenda Lopikerwaard 2040 nog in ontwikkeling is, geven wij vanuit ons regionale samenwerkingsverband wel alvast een reactie op uw visie en verordening. In onze ogen is het belangrijk om onze opvattingen met u te delen, omdat wij

straks een gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de (regionale) opgaven die op ons afkomen. Wij geven deze reactie aan de hand van onze zes ambities voor de Lopikerwaard.

Uitgangspunten Omgevingswet

Voordat wij een specifieke reactie per thema geven, delen wij onze mening over de algehele strekking van de door u opgestelde omgevingsvisie en -verordening. Hierbij nemen wij de uitgangspunten van de Omgevingswet als basis: minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven, lokaal maatwerk en vertrouwen. De Omgevingswet vraagt om een heel andere denk- en werkwijze van overheden. Bij initiatieven moeten het doel en de gebruiker centraal komen te staan.

Om op een goede wijze invulling te kunnen geven aan het doel en de uitgangspunten van de Omgevingswet zullen overheidslagen goed met elkaar moeten samenwerken en vertrouwen in elkaar moeten hebben. Overheden dienen enkel taken en bevoegdheden naar zich toe trekken wanneer hun belang in het geding is. Alleen op deze manier zal de regelgeving daadwerkelijk eenvoudiger worden, is lokaal maatwerk echt mogelijk en zal er meer ruimte ontstaan voor initiatieven.

In uw omgevingsvisie bezigt u het motto: *“Lokaal waar het kan, provinciaal waar het moet”*. Dit motto lijkt volledig in lijn met de hierboven beschreven intenties van de Omgevingswet. Toch zien wij dat u in uw visie en, met name, uw verordening op verschillende onderdelen afwijkt van uw eigen motto. De verordening bevat meer regels dan voorheen. Daarnaast bevat de verordening regels waarbij een duidelijk provinciaal belang ontbreekt. Een voorbeeld hiervan is het feit dat u in de nog op te stellen regionale programma's voor wonen en werken niet enkel afspraken voor buitenstedelijke, maar ook voor binnenstedelijke ontwikkelingen wilt maken. Tevens is in veel gevallen omschreven in detail- en instructieregels geen duidelijkheid gegeven over de motivatie waarom het gestelde niet kan worden overgelaten aan uitvoering door de gemeenten.

In lijn met de intenties en doelstellingen van de Omgevingswet vragen wij u om lokale overheden het vertrouwen te geven om, zeker voor binnenstedelijke ontwikkelingen, haar eigen afwegingen te kunnen maken. Enkel op deze manier is lokaal maatwerk mogelijk. Daarnaast toont ons samenwerkingsverband Lopikerwaard en de U10/16-samenwerking aan, dat gemeenten oog hebben voor regionale ontwikkelingen en uitdagingen. Gemeenten denken niet enkel lokaal, maar ook regionaal. Des te meer reden voor u om vertrouwen te hebben in én te geven aan de lokale overheid op het gebied van de (fysieke) leefomgeving. Volgens ons is er op dit punt nog een flinke slag te maken.

1. Bouwen aan gezonde en vitale kernen

In uw omgevingsvisie en het beoogde regionale programma voor wonen wilt u ruimte creëren voor woningbouw bij kleine kernen om de leefbaarheid op peil te houden. De instandhouding van de vitaliteit van kleine kernen is voor alle Lopikerwaard-gemeenten een essentiële opgave. Wij omarmen uw doelstelling op dit gebied, maar stippen daarbij direct aan dat er meer nodig is dan enkel woningbouw om onze kleine kernen vitaal te houden.

In de Lopikerwaard bouwen wij voor de lokale en een deel van de regionale behoefte. Voor deze behoefte zullen we gebruik moeten maken van binnen- én buitenstedelijk gebied. Wij vragen van u dan ook de ruimte in het nog te ontwikkelen regionale woningbouwprogramma om op een goede manier invulling te kunnen geven aan deze behoefte. Naar onze mening zou het beter benutten van vrijkomende agrarische bebouwing eveneens een bijdrage kunnen leveren aan het verruimen van de woningmarkt. Hiervoor is echter wel voldoende planologische ruimte nodig in de provinciale regelgeving.

Om ons oer-Hollandse landschap van linten, cope-verkavelingen, een hoge hemel en vergezichten te kunnen koesteren, maar wel invulling te kunnen geven aan de acute woningvraag in de regio Utrecht, zal grootschalige woningbouw in andere gebieden moeten plaatsvinden. Naast de in uw visie benoemde A12-zone en Vathorst-West biedt de polder Rijnenburg in onze ogen mogelijkheden voor grootschalige woningbouwontwikkeling. Op deze manier kan het stedelijk gebied haar eigen woonvraag zoveel mogelijk zelf accommoderen.

In een eerder deel van deze brief hebben wij al kort stilgestaan bij de bevoegdheden voor wat betreft binnen- en buitenstedelijke ontwikkelingen. Het valt ons op dat u in uw visie en verordening eisen op het gebied van mobiliteit, groen en recreatie koppelt aan binnenstedelijke woningbouwlocaties. Wij zijn van mening dat het ontwikkelen van binnenstedelijke en kleinschalige buitenstedelijke woningbouwlocaties een gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Geef de lokale overheid het vertrouwen om hiervoor eigen afwegingen te kunnen maken en zie af van de door u gestelde eisen op dit gebied.

2. Samen werken aan een krachtige en regionale economie

Een aantrekkelijk woonklimaat én voldoende werkgelegenheid zijn voorwaarden voor een toekomstbestendige en weerbare Lopikerwaard. Wij zetten in op het faciliteren van de lokale economische groei. Het faciliteren van de economische groei en de gewenste transformatie naar duurzame en circulaire bedrijfsvoering gaat echter wel gepaard met een ruimtevraag.

Er is nog onduidelijkheid over de door u geschetste provinciale kaders voor werklocaties. Deze onduidelijkheid komt voort uit het feit dat het door u gewenste regionale programma voor werklocaties nog niet is opgesteld. Wel geeft u vooruitlopend op dit programma aan, kansen te zien voor economische ontwikkeling door het herstructureren, verduurzamen en verdichten van bestaande werklocaties.

In onze regio achten wij het nagenoeg onmogelijk om de lokale economische groei enkel op bestaande werklocaties te faciliteren. Voor de verdere groei van transport en logistieke bedrijvigheid zoeken wij graag samen met u in het regionale programma naar regionale oplossingen. Los daarvan hebben wij echter ook ruimte nodig om andere vormen van bedrijvigheid te faciliteren. Wij vragen u om ons de ruimte te geven om dit te kunnen doen.

Naast een eventuele uitbreiding van werklocaties is een goed beheer van bestaande werklocaties ook van groot belang. Wij begrijpen dat u inzet op het herstructureren, verduurzamen en verdichten van de huidige werklocaties. In de praktijk blijkt het echter kostbaar en, bij het gebrek aan een goed juridisch instrumentarium, lastig om hier als overheid op te kunnen sturen. Wij vragen dan ook zowel financieel als juridisch uw steun om hier op een goede manier invulling aan te kunnen geven.

3. Actief verkennen van een toekomstbestendige en duurzame agrarische sector

De agrarische sector van de Lopikerwaard is altijd van vitaal belang geweest voor de stad en stedelijke regio. Niet alleen als voedselproducent, maar ook als ruimtelijk-economische drager van het gebied en hoeder van het landschap. De agrarische sector staat vandaag de dag echter voor grote uitdagingen. Bodemdaling, vernatting van veengebieden, milieubelasting en klimaatverandering vereisen een nieuw type agrarische bedrijfsvoering. Een transitie naar toekomstbestendige en op kringlopen gestoelde voedselproductie is nodig.

Om agrariërs een alternatief toekomstperspectief te bieden, moet er zicht zijn op een alternatief verdienmodel. Planologische ruimte is nodig om bovengenoemde transitie naar andere verdienmodellen in gang te zetten. Vasthouden aan bestaande instrumenten, zoals de ruimte-voor-ruimteregeling, biedt onvoldoende ruimte voor echte innovatie. Om tot een toekomstbestendige, duurzame agrarische sector met korte ketens voor voedselproductie te komen, is soms een vergroting van een bouwvlak of een ander gebruik van vrijkomende agrarische bebouwing nodig, met korte schakeltijden.

Wij begrijpen dat bovenstaande lastig te vatten is in een provinciebrede verordening. U biedt in uw verordening echter de mogelijkheid om experimenteeruimte aan te wijzen. Naar onze mening zouden wij dit planologische instrument goed kunnen gebruiken om samen met u bovengenoemde uitdagingen het hoofd te bieden.

4. Investeren in betere en duurzame bereikbaarheid

Eerder gaven wij al aan dat er voor de vitaliteit van onze kernen meer nodig is dan enkel woningbouw. Goede bereikbaarheid is, naast voldoende woningen en werkgelegenheid, een randvoorwaarde voor de leefbaarheid van een gebied. In de Lopikerwaard laat de bereikbaarheid, zeker in de kleine kernen, echter te wensen over. Onze regio is nog sterk auto-afhankelijk, hetgeen haaks staat op uw ambitie om het autogebruik terug te dringen en het fiets- en OV-gebruik te stimuleren.

In onze regio liggen veel kansen om het huidige (snel)fietsnetwerk verder te ontwikkelen. Hiermee faciliteren we niet alleen een mobiliteitsvraag, maar stimuleren we ook de recreatieve en toeristische mogelijkheden binnen de provincie Utrecht. Los van de ontwikkeling van het fietsnetwerk moet het openbaar vervoer in de Lopikerwaard sterk worden verbeterd om de auto-afhankelijkheid te verminderen. Wij roepen u op om uw verantwoordelijkheid op dit punt, één van uw kerntaken, te nemen en sterker in te zetten op innovatieve vormen van openbaar vervoer. De huidige trend van steeds minder bushaltes, slechtere verbindingen met OV-knooppunten en beperkte overstapmogelijkheden tussen modaliteiten moet worden gestopt. Waar mogelijk denken wij uiteraard graag met u mee over het verbeteren van de bereikbaarheid van onze regio.

5. Zorg dragen voor een eerlijke en wederkerige energietransitie

Op het gebied van energie vragen wij u om ruimte te bieden aan het proces om tot een Regionale Energiestrategie (RES) te komen. Neem niet bij voorbaat harde uitsluitingen voor grootschalige duurzame energieopwekking in de provinciale regelgeving op. Solitaire buurtmolens niet toestaan en nu al compensatie-eisen opnemen, vinden wij dan ook voorbarig.

Wij omarmen uw ambitie om de directe omgeving financieel mee te laten profiteren van eventuele duurzame energieprojecten. Enkel op deze manier kan er wat ons betreft een breed draagvlak ontstaan dergelijke initiatieven. Het organiseren van lokaal eigenaarschap en het terug laten vloeien van de baten naar de gebieden waar de opwekking plaatsvindt, past bij onze ambitie om zorg te dragen voor een eerlijke en wederkerige energietransitie.

6. Versterken van een groene en recreatief aantrekkelijke regio

De Lopikerwaard is een uniek groen en waterrijk gebied met diverse recreatiemogelijkheden voor de regio Utrecht. Wij zien echter dat de druk op dit gebied groter wordt door een toename van de regionale verstedelijking. Naast een plek om te wonen en werken hebben mensen immers ook behoefte aan ruimte voor recreatie.

Er zijn nog voldoende mogelijkheden om recreatieve routes toe te voegen in de linten, maar ook in de tussengelegen poldergebieden in de Lopikerwaard. Het creëren van een betere wandel- en fietsstructuur kan onze regio nog aantrekkelijker maken voor recreanten en toeristen. Volg bij de aanleg van deze routes de lijnen in het landschap. Ook het fijnmaziger maken van waterrecreatie biedt nog kansen. Wij zijn overigens van mening dat de Oude Hollandse Waterlinie, een belangrijk cultuurhistorisch en landschapsvormend element in onze regio, in uw visie onvoldoende aandacht krijgt.

Wij vragen u om bij het creëren van nieuwe recreatiemogelijkheden niet voorbij te gaan aan de belangen van de inwoners in het landelijk gebied. Maak van onze buitengebieden geen stadspark, maar heb oog voor de belangen van plattelanders én stedelingen. Streef naar een goede balans tussen het gebruik van het landschap door mens en natuur, door recreant en beheerder en door toerist en bewoner.

Tot slot

In deze brief hebben we aangegeven hoe wij, als samenwerkende gemeenten, aankijken tegen uw visie en verordening. Daarnaast hebben wij duidelijk gemaakt waar wij als regio voor staan en op welke manier dit in uw plannen en regelgeving kan worden opgenomen. Wij kijken uit naar uw reactie op onze brief en gaan graag met u in gesprek om onze ideeën verder vorm te geven.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Montfoort,

De secretaris

M.H. van der Veer

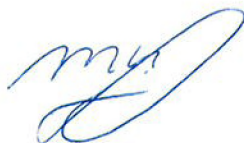
De burgemeester

mr. P.J. van Hartskamp-de Jong

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woerden,

De secretaris

Drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

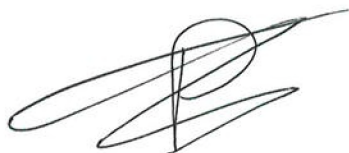
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente IJsselstein,

De secretaris

E.D. Luchtenburg

De burgemeester

mr. P.J.M. van Domburg

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lopik,

De secretaris

mr. E.T. Halman-van der Linden

De burgemeester

dr. L.J. de Graaf

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oudewater,

De secretaris

W.J. Tempel

De burgemeester,

W.G. Groeneweg

Aan het college van Gedeputeerde Staten
Provincie Utrecht

Geachte leden van het college,

De colleges van de U10 gemeenten hebben met belangstelling kennis genomen van de concept ontwerp POVI en bijhorende verordening. Wij herkennen ons in grote lijnen in de koers die u met ons wil varen in de ruimtelijke strategie tot 2050. Wij hechten veel waarde aan uw uitspraak in de provinciale omgevingsvisie dat u met deze visie beoogt vertrouwen te geven en te denken in kansen. Dat biedt een mooi perspectief voor de samenwerking tussen provincie en U10 in de komende jaren.

Aansluiting op de uitkomsten van het REP

Wij delen uw opvatting in de POVI dat we, met respect voor de Utrechtse kwaliteiten, een Utrechts antwoord moeten vinden op omvangrijke, complexe en urgente maatschappelijke opgaven. De U10 heeft, zoals u weet, om die reden met 16 deelnemende gemeenten, een proces opgestart om te komen tot een integrale ruimtelijke contour, gevolgd door een ruimtelijk perspectief en bijhorende programmering rondom de thema's wonen, werken, groen & landschap, energie en mobiliteit. Deze thema's en de koers van gezond stedelijk leven komen terug in uw omgevingsvisie en de bijhorende verordening. De kracht van deze producten moet liggen in het feit dat de regio een functioneel en programmatisch geheel vormt.

De U10 gemeenten zijn positief over de inzet van het concept-ontwerp POVI om in de REP te komen tot gezamenlijke programmeringsafspraken over wonen en werken. Met een gezamenlijke informatiebasis, gezamenlijke onderzoeken en een gezamenlijke monitoring wil de U10 met de provincie afspraken maken over de regionale programmering en een efficiënte werkwijze wanneer blijkt dat door veranderende omstandigheden een herijking van programmering nodig is.

De integrale ruimtelijke contour zal voor de vijf bovengenoemde bouwstenen een samenhangend pakket van mogelijkheden bevatten: op welke wijze / waar zouden we invulling kunnen geven aan de opgaven op het gebied van wonen, economie, energie, groen & landschap en mobiliteit? De hoofdlijn daarbij is dat wij met voorrang willen verstedelijken op binnenstedelijke locaties rond OV-knooppunten, die verder versterkt worden met de uitwerking van het concept 'Wiel met Spaken'. Daarnaast willen wij ook doen wat nodig is voor vitaliteit van kleine kernen. Voor bepaalde locaties is dit al met enige zekerheid aan te geven, andere locaties zullen optioneel opgenomen worden omdat nadere afweging nog nodig is. Dat betekent dat de contour ruimte moet laten om 130% van de woningbouwopgave te kunnen plannen, om in een latere fase van perspectief en programmering, onder andere als gevolg van participatie-uitkomsten, een deel van de locaties te kunnen laten vervallen of anders in te vullen. Wij denken dat het ook voor de POVI van belang is om voldoende ruimte voor deze opgave te laten. Verderop in deze reactie wordt daar op specifieke thema's nader op in gegaan.

Tegelijkertijd zijn wij blij om te zien dat de koers, zoals beschreven in uw omgevingsvisie, op veel onderdelen aansluit bij de eerste schetsen van de concept contour. De uiterlijke datum voor een formele inspraak reactie voor de omgevingsvisie, 18 mei, is voor het proces van de integrale ruimtelijke contour voor de U10 gemeenten krap in de tijd, omdat niet alle gemeenteraden de definitieve contour vastgesteld zullen hebben. Wij vragen u om rekening te houden met de keuzes die de U10 regio dit jaar maakt in de integrale ruimtelijke contour. Als dit in het sluitstuk van het proces zou leiden tot frictie vragen we ruimte om hier coulant mee om te gaan. Graag gaan we met u in gesprek over de mate we gebruik zouden kunnen maken van de experimenteerruimte die u beschrijft op pagina 49 van de POVI en een eerstvolgende verordening in 2021.

Op basis van onze huidige inzichten willen we u op een aantal onderdelen een notie of nuancering meegeven:

Duurzame energie

Vanuit de RES U16 zijn wij verheugd over de ruimte die de ontwerp concept POVI biedt voor de opwek van duurzame energie. De POVI beschrijft dat, mocht binnen het tijdspad voor de RES'en in een gemeente de afgesproken doelen niet gehaald worden, en logische locaties niet benut worden, de provincie bereid is om het volledige instrumentarium uit de Omgevingswet in te zetten. Wij zien dit graag concreter omschreven. Welke stappen wil het college bereid zetten als onvoldoende duurzame energie opwek wordt gerealiseerd?

De ruimte die de POVI biedt voor het opwekken van duurzame energie lijkt in de concept verordening weer in enige mate te worden beperkt. Hoe dienen wij deze discrepantie in de uitvoering op te vatten? Zo kunnen de aanvullende eisen in het weidevogelkerngebied en de Hollandse Waterlinie voor delen van de U16 regio in de praktijk beperkend uitpakken. Hiermee worden dan ook kansen gemist voor extra investeringen in natuur en cultuurhistorie. Wij constateren ook dat de regels die voor Stillegebieden in de verordening zijn opgenomen beperkend werken voor windturbines. Klopt onze constatering dat het handhaven van het '24-uurs gemiddelde geluidsniveau afkomstig van functies of activiteiten in het Stillegebied van LAeq,24h = 35 dB(A) op 50 m afstand vanaf de functie of activiteit' het plaatsen van windturbines in Stillegebieden niet mogelijk maakt? Is dit wat de verordening ook beoogd?

Verder maken wij uit voorliggend stuk op dat de POVI kleine windturbines, de zogenaamde buurtmolens, uitsluit. Wij vragen ons af of hierbij het rendement van deze windturbines het doorslaggevend argument moet zijn. Dergelijke windturbines kunnen belangrijk zijn bij het verkrijgen van draagvlak, met name in niet-stedelijk gebied, en mogelijk kan hiervoor aanspraak op een extra subsidie categorie worden gemaakt.

In de concept-verordening is de duur van initiatieven voor duurzame energie gemaximaliseerd tot 25 jaar. Wij missen de onderbouwing van deze keuze. Het is goed mogelijk dat een versoepeling van deze regel meer initiatieven en daarmee meer investeringen in natuur en cultureel erfgoed mogelijk maken.

Tenslotte hebben wij enkele tekstuele suggesties tbv de instructieregels windenergielocaties en zonnevelden die zijn opgenomen in de verordening:

- "de windturbines in lijn worden opgesteld, of in clustering" vervangen door een zin in de trant van "de windturbines vormen een samenhangend geheel dat logisch past in het landschap".
- "de zonnepanelen bij voorkeur in een zuid-opstelling worden geplaatst vanwege de bodemkwaliteit" vervangen door een zin in de trant van: "de zonnepanelen in een opstelling worden geplaatst die ruimte biedt voor een bodembedekkende vegetatie en een bij het gebied passende bodemkwaliteit"

Vitale steden en dorpen

Wij herkennen ons in uw constatering dat de U10 behoort tot de zes meest gespannen woningmarktregio's in Nederland, dat de beschikbare bedrijfsruimte schaars is en de vraag naar kantoorruimte op centrale locaties het aanbod overtreft. U geeft aan de ruimte vraag voor wonen en werken zoveel mogelijk binnenstedelijk en nabij knooppunten te willen accommoderen. Daarbij geeft u aan dat u de A12 zone tussen Lunetten en Oudenrijn in ieder geval beschouwt als een geschikte locatie voor de grootschalige integrale ontwikkeling van wonen en werken. Daarnaast benoemt u een aantal zoekgebieden: Leidsche Rijn, Nieuwegein City, Houten, Bunnik/Odijk, Utrecht science park/Rijnsweerd, Overvecht, nabij station Woerden en nabij station Breukelen. Deze visie delen wij met u.

U geeft aan de potentie van deze zoekrichtingen eerst te willen onderzoeken, voordat u bepaalt of en wanneer eventuele andere locaties nodig zijn. Wij hechten er op dit moment in het proces van REP aan om in de contour ruimte in te bouwen voor aanvullende kleinschalige of grootschalige locaties, waaronder mogelijk een verbreding van de A12 zone, om onderzoeksvragen verder uit te diepen. Na deze bewust ruimere contour zullen wij toewerken naar een perspectief, waarin wij aan de hand van landelijk en provinciaal beleid, het REK, de inzichten uit de MIRT onderzoek, de aangereikte bouwstenen van de bestuurstafels U10 en de RES tot keuzes komen.

Het is daarom van belang om in de producten die we nu maken, zoals de concept POVI, voldoende ruimte laten om de verschillende opgaven te laten landen, te meer daar de precieze omvang van de opgaven nog onderwerp van diverse verdiepende onderzoeken is, waaronder onderzoek naar de kwalitatieve woonbehoefte en het kwantitatieve en kwalitatieve onderzoek werklocaties. Bovendien moet voor veel potentiële locaties nog een traject van participatie en lokale besluitvorming plaatsvinden. Daarnaast is het van belang om rekening te houden met planuitval. In het BO Mirt hebben wij om die reden met het rijk afgesproken dat wij 30% extra woningen opnemen in onze visievorming. Wij vragen u om met ons in gesprek te gaan over hoe we in POVI en REP gestalte gaan geven aan deze afspraak, waarbij duidelijk is dat we nu ruimte moeten nemen om in een later stadium mee- en tegenvallers tegen elkaar weg te kunnen strepen.

De verstedelijkingsstrategie van de regio is er op gericht om op de eerste plaats binnenstedelijk te bouwen rond OV-knooppunten die we verder willen versterken aan de hand van het concept 'Wiel met Spaken'. Daarnaast zien wij een opgave om vanuit alle kernen in de regio goede verbindingen te creëren met de grotere OV-knooppunten. Dit vraagt nadere analyse en inzet op het onderliggende OV-netwerk, P+R locaties en het regionale wegennet.

U geeft in uw visie aan dat u ernaar streeft om woningen voor iedereen betaalbaar te houden en daarom wilt dat ten minste de helft van de nieuw te bouwen woningen behoort tot het sociale of middeldure segment. Hoewel we deze doelstelling in algemene zin onderschrijven willen we hierbij aandacht vragen voor lokaal maatwerk. In bepaalde gebieden is wellicht juist behoefte aan andere segmenten.

Op het gebied van werken speelt een vergelijkbaar vraagstuk. In U Ned hebben rijk en regio afgesproken om de banen mee te laten groeien met groei van de beroepsbevolking. Het is van belang om voor die omvangrijke opgave in de ontwerp POVI voldoende mogelijkheden te creëren. Op basis van de provinciale behoefteeraming bedrijventerreinen van STEC is de uitbreidingsbehoefte voor de U10 215 hectare. Wij delen de visie dat intensivering op huidige bedrijventerreinen nodig is om deze ruimteclaim terug te dringen. Om dit waar te maken zullen gemeenten in samenwerking met provincie afspraken maken over investeringsfondsen, uitbreiding OMU, uitgifteprotocollen nieuwe terreinen en andere stimuleringsmaatregelen. Ook met het maximaal benutten en intensiveren van bestaande bedrijventerreinen blijft uitbreidingsruimte nodig, bijvoorbeeld om de ambities op het gebied van circulaire bedrijvigheid, Life Sciences en de maakindustrie te faciliteren. Bij de intensivering van bedrijventerreinen en concentreren kantoren op OV-knooppunten zal ook rekening moeten worden gehouden met schuifruimte in het aanbod op de goede plekken om dit mogelijk te maken. Wij delen uw constatering dat er een groeiende behoefte is aan toekomstbestendige kantoren rondom OV knooppunten. We pleiten voor een gezamenlijke adaptieve kantorenaanpak, waarbij een gedeelte van het resterend kantoorprogramma en getransformeerde kantoor meters verplaatst kan worden naar OV knooppunten.

U geeft aan dat u kleinere steden en dorpen onder voorwaarden ruimte wil geven voor kleinschalige uitbreiding ten behoeve van lokale vitaliteit of ruimtelijke kwaliteit via lokaal maatwerk. Dat sluit aan bij de opgave die wij zien binnen U10 om kernen vitaal te houden. Wij constateren daarbij wel dat het begrip beperkte groei lastig te definiëren is. Wij vragen u om gezamenlijk in kaart te brengen hoe het begrip "beperkte groei" voor de opgaven wonen en werken voor elke kern voldoende perspectief op vitaliteit kan bieden. Daarbij is het van belang om ook de opgaven van de kleinere steden en middelgrote kernen mee te nemen.

De huidige provinciale structuurvisie biedt een helder kader bij het tegengaan van verrommeling van het landschap en verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit, en steunt onze ambitie om binnenstedelijk bouwen te stimuleren en de landschappen te sparen. Deze helderheid vinden we nog niet terug in de nieuwe visie en verordening. Daarnaast vragen wij u wel om ruimte te bieden voor beperkte groei van kleine kernen, als dit nodig is voor de vitaliteit van een gebied. Over de invulling van een nieuw kader voor deze opgaven gaan we graag met u in gesprek, zodat we in de geest van de omgevingswet met alle betrokken overheden aan de balans tussen rood en groen gaan werken.

Wij zien rondom het thema geluid een dilemma in uw visie: enerzijds geeft u aan bij voorkeur binnenstedelijk en nabij knooppunten te willen bouwen. Anderzijds geeft u aan dat u voor de geluidbelasting wil voldoen aan de advieswaarden van de WHO. De door u en ons beoogde ontwikkellocaties zijn locaties waar juist sprake kan zijn van hogere geluidswaarden. Daarom vragen wij u om samen met gemeenten te werken aan de opgave om gezond stedelijk leven met

minimale geluidsoverlast zo veel als mogelijk te kunnen realiseren bij de ontwikkeling van binnenstedelijke locaties. Bij de realisatie van nieuwe locaties liggen kansen voor geluidsreducerende maatregelen om te kunnen voldoen aan de norm. Tegelijkertijd voorzien wij dat op sommige plekken maatwerk noodzakelijk is, bijvoorbeeld op binnenstedelijke plekken waar we wonen en werken met elkaar willen mengen om een gewenste ontwikkeling mogelijk te maken. Vraag aan u is: hoe kunnen we maatwerk binnenstedelijk combineren met maximale druk op ontwikkelaars om de beoogde ambitie te realiseren? Kunnen we hiervoor, bijvoorbeeld in een volgende verordening, in specifieke gebieden nadere afspraken maken als blijkt dat een zeer geschikte locatie anders niet haalbaar is?

Duurzaam gezond en veilig bereikbaar

U constateert terecht dat Utrecht als provincie in het midden van het land een belangrijke functie vervult binnen Nederland: Het is een belangrijk economisch kerngebied in de Randstad en vormt als draaischijf van hoofdinfrastructuur een schakel met de rest van het land. U constateert ook terecht dat Utrecht op dit moment al een grote mobiliteitsopgave heeft; de Nationale Markt- en Capaciteitsanalyse laat zien dat zes van de 11 nationale urgente capaciteitsproblemen (weg en spoor) in 2040 zich in onze provincie voordoen. Ook op lokaal niveau zijn de opgaven - bijvoorbeeld voor fiets en regionaal OV - groot, waarbij het concept 'Wiel met Spaken' kansen biedt om zowel de bereikbaarheid van grotere knooppunten te verbeteren. Het kan uiteindelijk ook leiden tot verbeterde verbindingen vanuit alle kernen naar deze goed bereikbare knooppunten. Het bestaande infrastructuurnetwerk kan de groei niet opvangen. U geeft aan sterk te willen inzetten op het verbeteren van de kwaliteit van het openbaar vervoer- en fietsverbindingen en mede daardoor verschillende vervoerswijzen beter op elkaar aan wilt laten sluiten. Tegelijkertijd constateert u dat de auto vooralsnog de belangrijkste modaliteit blijft in het provinciale mobiliteitsnetwerk. Dat betekent dat er blijvend aandacht moet zijn voor de doorstroming op autowegen.

Wij delen uw mening dat investering in OV voorzieningen en de infrastructuur voor fietsers van grote betekenis is voor de kwaliteit van gezond stedelijk leven en dat een modal shift van auto naar OV en fietsverkeer wenselijk is. Daarbij zullen in het MIRT Onderzoek U Ned ook de lange termijn opgaven voor mobiliteit onder de loep genomen worden en daarbij is ook de mogelijke versterking van weg-, OV- en fietsinfrastructuur aan de orde. De benodigde uitbreiding van kernen is alleen mogelijk in combinatie met maatregelen om de mobiliteitsgroei op te vangen. U geeft aan dat u via een mobiliteitstoets inzicht wil krijgen in de oplossingen voor mogelijke mobiliteitsknelpunten, die kunnen ontstaan als gevolg van een specifieke verstedelijkingsplannen. Wij gaan er van uit dat u hiermee ook bedoelt dat de provincie zich verantwoordelijk voelt voor deze provinciale opgaven en met gemeenten aan de slag gaat om voorziene knelpunten op te lossen.

De huidige druk op de wegeninfrastructuur baart ons zorgen. Juist omdat wij die landelijke rol vervullen als draaischijf. Wij willen u dan ook met klem verzoeken om uw ogen niet te sluiten voor de grote druk op de snelwegen én de onderliggende infrastructuur binnen U10 gebied en aandacht te blijven vragen bij het rijk voor investeringen, die uit het programma U Ned naar voren kunnen komen. Wij vragen u om samen met ons op te trekken in deze opgave, die de lokale (financiële en regelgevende) mogelijkheden overstijgt.

Wat betreft OV mobiliteit denken wij dat er nog aanzienlijke hiaten zitten in het netwerk. Wij denken dat, met de verkenning die wordt gestart als gevolg van de MIRT-afspraken van november 2019, eerste stappen worden gezet om deze hiaten in te vullen. Maar daarmee hebben we zeker niet alle knelpunten opgelost. Het programma U Ned en REP moeten in 2020 meer inzicht geven welke aanvullende maatregelen gewenst zijn: hoe ziet het OV netwerk voor de U10 regio er idealiter uit en welke investeringen in verbindingen zijn gewenst om het netwerk effectiever te laten functioneren? Voor ons is in ieder geval duidelijk dat de regio Utrecht achter loopt bij andere stedelijke regio's in de Randstad en dat aanvullende investeringen noodzakelijk zijn om een gezonde regio te blijven.

Een toekomstbestendige natuur en landbouw

De verschillende landschappen en de grote variatie aan waarden van natuur en cultuurhistorie maken de regio van U10 bijzonder. Deze ruimtelijke kwaliteit draagt in belangrijke mate bij aan het vestigingsklimaat van de regio. De toename van het aantal bedrijven en inwoners tot 2040 is

aanzienlijk. Met elkaar hebben we geconstateerd dat landschap en groen een belangrijke onderlegger is in de ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit van de regio. De schaa sprong in de ruimtelijke ontwikkeling van de U10 vraagt, vergelijkbaar met de andere opgaven, om een schaa sprong voor groen en landschap in onze regio en daarvoor hebben de 16 gemeenten nadrukkelijk de kennis en kunde van de provincie nodig.

U schrijft dat u voor de realisatie van de groene contour "het gebied" zoekt naar financieringsmogelijkheden om deze ambitie te realiseren, bijvoorbeeld door dit te realiseren in combinatie met functies die geld opleveren. Wij zijn van mening dat het realiseren van de natuur- en recreatiegebieden die tot de groene contour behoren op de eerste plaats een provinciale opgave is en wij werken graag met u verder uit hoe we in samenhang verstedelijking en kwaliteitssprong landschap in gebieden uit kunnen werken.

Daarnaast zien ook wij grote verandering ontstaan binnen de landbouwsector, hoewel we uw aanname dat tot 2030 in onze provincie circa 1,3 miljoen m² aan agrarische bebouwing vrij komt graag nog beter onderbouwd. De landbouwsector is in onze ogen van belang is voor de economie, het landschap en de energie transitie. Tegelijkertijd maakt u in uw omgevingsvisie een sterke kanttekening bij de mogelijkheid om zonneweiden te realiseren in agrarisch gebied, hoewel u ook erkent dat dit waarschijnlijk nodig is voor de realisatie van de totale opgave. Wij vragen u dan ook om geen wezenlijke beperkingen op voorhand op te leggen voor de transitie of dubbel gebruik van landbouwgrond, als agrariërs hier zelf voor kiezen.

Kaartmateriaal

De kaarten die u gebruikt om uw visie te ondersteunen zijn belangrijke ingrediënten van de omgevingsvisie. De kaarten zijn, wellicht bewust, niet altijd heel precies getekend en daarom is voor ons niet altijd duidelijk wat de reikwijdte van de kaarten is. Gemeenten kunnen daardoor niet goed inschatten hoe de kaarten ingrijpen in de huidige beleidsvrijheid en verantwoordelijkheden van gemeenten. Zo is bij de kaart op pagina 12 bijvoorbeeld niet beschreven wat u bedoelt met de centrische pijlen en is de geel-zwarte bol ten oosten van Utrecht centraal niet toegelicht. Uw kaart op pagina 30 laat zich niet goed lezen voor de maatregelen rondom het thema 'duurzaam, gezond en veilig bereikbaar'. Daarnaast missen wij in deze kaart de verbeelding van een wiel met spaken, die onze ambitie op dit gebied beter weergeeft. U verwijst in hoofdstuk 4 voor diverse thema's naar themakaarten, die volgens de inhoudsopgave los bijgevoegd zijn, maar niet te traceren zijn op uw site. Wij hechten er aan deze kaarten zo snel mogelijk ter beschikking te krijgen en wij verzoeken u om in gezamenlijk overleg meer duidelijkheid te scheppen over de reikwijdte van de kaarten.

De verordening

Het lijkt alsof er een faseverschil is tussen visie en verordening en alsof deze laatste nog op de visie moet worden afgestemd. Ook constateren we dat de verordening nog veel detailregels bevat. Wij dagen u uit om in een volgende verordening te kijken hoe dit kan worden beperkt, in lijn met uw keuze om te werken vanuit vertrouwen en kansen; lokaal doen wat lokaal kan, conform een van de doelstellingen van de omgevingswet.

Daarbij lijkt het ons wenselijk als de regeldruk met de nieuwe verordening niet toeneemt. Dat pleit er voor om spaarzaam gebruik te maken van het opnemen van een instructieregel. Een dergelijke regel geeft de verplichting aan de gemeente om deze op te nemen in het omgevingsplan. Omdat zowel de visie als de verordening nog onvoldoende voorzien in een integrale afweging, levert dit een potentieel knelpunt op voor de gemeente. In het omgevingsplan moet de gemeente immers zorgen dat de regels die gaan over de fysieke leefomgeving leiden tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit is een bevoegdheid die primair bij de gemeente ligt. Deze evenwichtige toedeling lijkt moeilijk te kunnen plaatsvinden, gezien de mate waarin en de wijze waarop de instructieregels zijn geformuleerd. Het is onvoldoende duidelijk hoe deze weging van instructieregels kan plaatsvinden. Er lijkt daarom een extra taak bij de gemeenten te worden neergelegd, omdat bij het vaststellen van een omgevingsplan met alle betrokken belangen rekening moet worden gehouden. Het zou beter zijn als de provincie deze belangen afweegt alvorens dit bij de gemeente neer te leggen.

Qua opzet lijkt de omgevingsverordening veel op de huidige PRV en is een groot aantal regels uit andere verordeningen hierin opgenomen. Dit maakt de verordening soms lastig leesbaar en toepasbaar.

In de Memorie van toelichting op de Omgevingswet is uitvoerig ingegaan op de toepassing van een instructieregel. Daarnaast is in artikel 2.3, eerste lid van de wet bepaald wanneer gebruik kán worden gemaakt van een instructieregel. Dit is in ieder geval met het oog op een provinciaal belang én dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd. Wij merken op dat de provincie de invulling van dit artikel zeer ruim heeft uitgelegd. Daarnaast is niet of onvoldoende gemotiveerd wat het provinciale belang is bij de toepassing van de instructieregels. Verder lijkt de provincie van mening te zijn dat dergelijke belangen waar een instructieregel voor is opgenomen niet door de gemeente zelf kan worden behartigd. Onze suggestie is om hierover met ons het gesprek over aan te gaan. Als laatste willen we graag een voorbehoud maken om op later moment een meer gedetailleerd en aanvullende reactie op de verordening in te dienen. Het is immers afhankelijk van wat uiteindelijk in de omgevingsvisie wordt opgenomen. Tussen deze instrumenten is een belangrijke samenhang.

Vooruitlopend op onze reactie op een definitieve verordening hebben wij nu een 6 tal opmerkingen:

1. In artikel 3.38 geeft u als voorwaarde voor verstedelijking onder andere aan dat deze gepaard moet gaan met versterking van de omgevingskwaliteit die in een redelijke verhouding staat tot de aard en de omvang van de verstedelijking. Wij achten deze voorwaarde meer beperkend dan nodig. U heeft onder artikel 3.46 in onze ogen een betere formulering opgenomen: de woningbouw draagt bij aan een goede kwaliteit van de nieuwe kernrandzone. Immers: soms is al sprake van kwaliteit en is verbetering niet noodzakelijk.
2. U geeft in artikel 3.46 aan dat uitbreiding van woningbouw onder voorwaarden mogelijk is, waaronder de voorwaarde dat het moet passen in het door gedeputeerde staten vastgestelde programma woningbouw. Op dit moment is voor ons onvoldoende duidelijk hoe dit programma tot stand komt. Wij vragen u om dit programma aan te laten sluiten op de uitkomsten van het proces van REP om te komen tot een ruimtelijk perspectief. Dat sluit ook goed aan bij een andere voorwaarde die u stelt: de woningbouw moet regionaal zijn afgestemd.
3. In artikel 4.1 geeft u aan dat de woningbouw moet worden ontwikkeld in samenhang met lokale en regionale groenontwikkeling, waarbij de omvang van de woningbouw in evenwichtige verhouding moet staan tot de hoeveelheid te ontwikkelen groen en recreatie. Wij verzoeken u nadrukkelijk om dit niet per locatie te wegen, maar voor de U10 regio de ruimtelijke contour en het ruimtelijk perspectief als toetsingskader te hanteren.
4. In de toelichting op artikel 3.44 geeft u aan dat u een voorkeur heeft voor realisatie van zonnevelden langs stads- en dorpsranden, boven realisatie in agrarisch gebied. Wij delen deze voorkeur niet en achten het mogelijk in strijd met uw pleidooi voor kwaliteit van de kernrandzone.
5. Artikel 3.43, lid 1b: "de windturbines in lijn worden opgesteld, of in clustering" vervangen door een zin in de trant van "de windturbines vormen een samenhangend geheel die logisch is in het landschap"
6. Artikel 3.44, lid 1c: "de zonnepanelen bij voorkeur in een zuid-opstelling worden geplaatst vanwege de bodemkwaliteit," vervangen door een zin in de trant van "de zonnepanelen in een opstelling worden geplaatst die ruimte biedt voor een bodembedekkende vegetatie en een bij het gebied passende bodemkwaliteit"
7. In bijna elk artikellid dat betrekking heeft op een instructieregel staat dat in de toelichting op het omgevingsplan een onderbouwing staat dat is voldaan aan bepaalde voorwaarden die genoemd staan in het artikellid. De toelichting op het omgevingsplan heeft betrekking op de regels en lijkt ons niet de plek om hier voor een dergelijke onderbouwing te zorgen. Daarnaast is het instrument omgevingsplan een andere dan het huidige bestemmingsplan. Het moet voor de gemeente mogelijk zijn om op een andere wijze, zoals in het vaststellingsbesluit, een dergelijke motivering in op te nemen.
8. Ons is opgevallen dat aantal instructieregels niet in overeenstemming zijn dan wel tegenstrijdig zijn met Omgevingswet, dan wel de aanvullingssporen. Als voorbeeld noemen wij:
  - In artikel 3.43, derde lid en artikel 3.44, derde lid staat dat in de toelichting van het omgevingsplan een beschrijving komt hoe omwonenden en stakeholders bij de betreffende ontwikkeling zijn betrokken. Het gaat hier om participatie. Voor het omgevingsplan vloeit al voort uit de Omgevingswet dat er moet worden geparticipeerd. Daarnaast hebben wij een uitgebreid participatiebeleid vastgesteld. Deze zinsnede is dan ook overbodig en kan worden geschrapt.

- In artikel 2.249 onder 1 is aangegeven dat woningbouw niet mag binnen de 61 dB contour. Wij gaan ervan uit dat wordt bedoeld bóven de 61 dB. Dit is een evident verschil. Daarnaast is het een relatief overbodige regeling, omdat de wet (het aanvullingsbesluit geluid) voorziet in een wettelijke norm voor nieuwe woningen langs provinciale wegen van ten hoogste 60 dB. Hiervan kan weliswaar indien er zwaarwegende overwegingen zijn door het bevoegd gezag worden afgeweken. Als de provincie dat laatste wil voorkomen zou een getal van 60 dB in lid 1 van artikel 2.249 logischer zijn. Ook zou de lijn kunnen worden aangehouden dat de wet reeds voldoende waarborgen bevat waarom deze instructieregel in zijn geheel overbodig zou zijn.
- Er worden in afwijking van het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit nieuwe termen en meet-systematieken geïntroduceerd. Bijvoorbeeld een laeq, 24h bij stille gebieden. Wij denken dat dit geen provinciale bevoegdheid is. Daarnaast is niet onderbouwd hoe dit moet worden gemeten en zorgt het voor onduidelijkheid.
- In paragraaf 2.7.5. van de verordening is opgenomen dat grote schakelstations > 200 Mw zonder vergunning niet zijn toegestaan. Dit wordt in het Besluit activiteiten leefomgeving vergunningplichtig. Wij vragen ons af of het een relevante verwachte ontwikkeling is. Het lijkt te zijn opgenomen vanwege ervaringen uit het verleden.
- Er is opgenomen dat er een verplichte afstemming is van handhaving bij brzo-bedrijven (Besluit risico's zware ongevallen). De handhaving en afstemming hierover is reeds in de wet opgenomen en lijkt ons een overbodige regeling.

Tot slot

Wij sturen u de concept contour in wording op dit moment nog niet toe, omdat hij, zoals we hierboven reeds gemeld hebben, nog in wording is. Met deze concept contour geven wij invulling aan onze gezamenlijke opgaven en zo veel als mogelijk betrekken wij u en uw medewerkers bij dit proces. Zodra de contour is vastgesteld in de colleges van de U10 gemeenten, zullen wij u de contour toesturen. Wij hebben elkaar nodig om de gestelde opgaven te realiseren en hebben er vertrouwen in dat, met inachtneming van bovenstaande noties en nuanceringen, we de komende jaren samen de nodige stappen zullen zetten om de beoogde resultaten te bereiken. Wij zijn daarnaast benieuwd naar uw reactie op onze gezamenlijke inbreng.

Met vriendelijke groet,

Klaas Verschuure en Herman Geerdes
Bestuurlijk opdrachtgevers REP U16